

různosti obou způsobu výstaveb. Dotyčnými vývody netřeba se ani dále obírat, jakmile zjištěna jejich s hlediska § 288 čís. 3 tr. ř. pochybená podstata, poněvadž nemohou se státi podkladem pro přezkoumání, zda byl v napadeném rozsudku případ správně posouzen po právní stránce.

Čís. 3686.

Porušení předpisu první věty § 221 tr. ř. přicházelo by v úvahu jen, kdyby bylo hlavní přelíčení ustanoveno tak, že by — pokud by obžalovaný sám nesvolil ke zkrácení této lhůty — nebyla mezi dnem, kdy byla obsílka obžalovanému dodána, a dnem hlavního přelíčení aspoň lhůta 3 dnů.

Pokud jde o zločin § 93 tr. zák., uzamkl-li prchající pachatel strážníky na policejní strážnici, ti však mohli místnost opustiti oknem a skutečně tak učinili.

Výrazem »pro svůj užitek« v § 171 tr. zák. prohlašuje zákon t. zv. »zlodějský úmysl« za náležitost skutkové podstaty krádeže, t. j. úmysl pachatelův odejmouti věc oprávněnému trvale a bez úplaty, a to za tím účelem, by pachatel mohl s ní nakládati tak, jak smí to činiti vlastník podle svého práva vlastnického.

Pod pojem provozování lékařství podle § 343 tr. zák. spadá i provozování odborného (zubního) lékařství.

I když pachatel provozoval po živnostensku zubní lékařství a léčil mimo to za odměnu i jen jediného nemocného jako lékař, spadá i toto léčení ve spojení s oněmi případy, v nichž šlo o provozování zubního lékařství po živnostensku, pod pojem provozování lékařství po živnostensku podle § 343 tr. zák.

Provozování lékařství po živnostensku je podle § 343 tr. zák. dovoleno jen osobám, které mají podle zákona právo, léčiti jako lékaři nemocné.

Za »nabytí lékařského učení« po rozumu § 343 tr. zák. jest pokládati jen nabytí doktorátu veškerého lékařství.

Po stránce subjektivní stačí jakékoliv zaviněné jednání proti zákazu zákona.

Zákon čís. 303/1920 nic nezměnil na ustanovení § 343 tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Zm I 38/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečnání stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 25. listopadu 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dílem dokonaného, dílem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 201 d), 203 tr. zák., zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák. a přestupky podle § 343, 320 e), 320 f), 171 a 460 tr. zák., vyhověl, pokud čelila proti výrokům rozsudku soudu první stolice, jimiž byl obžalovaný uznán vinným podvodem na Václavu P-ovi, přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák. a zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v těchto výrocích a v důsledku toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících, a věc vrátil soudu první

stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, při čemž bude mu hleděti při výměře trestu na právoplatnou, nezrušenou část rozsudku. Zmateční stížnost, pokud čelila proti ostatním napadeným výrokům rozsudku prvé stolice, zavrhl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dovolávajíc se zmatku podle § 281 čís. 3 tr. ř. vytýká stížnost nálezačím soudu především porušení předpisu prvé věty § 221 tr. ř. Stížnost připouští, že obsílka k hlavnímu líčení na den 25. listopadu 1927 byla obžalovanému doručena již asi čtyři neděle přede dnem hlavního líčení — ve skutečnosti byla mu tato obsílka doručena dne 31. října 1927, je však přes to toho názoru, že tu šlo o porušení předpisu prvé věty § 221 tr. ř., a to z těchto důvodů: Obžalovaný, jenž prý byl v době, kdy mu byla doručena ona obsílka, u okresního soudu v Roudnici v trestní vazbě pro přestupek podle § 343 tr. zák., učinil prý, obdržev obsílku, u tohoto soudu ihned návrh, by mu bylo povoleno odpykati si zbytek trestu u okresního soudu v Chebu, a návrh, by byl ihned dopraven do vazby u okresního soudu v Chebu, by mohl nahlédnouti do spisů, postarati se o zřízení obhájce a t. d. Okresní soud v Roudnici zaslal prý své spisy, z nichž prý je patrné, že obžalovaný skutečně tyto návrhy učinil, do Chebu, avšak dopravení obžalovaného do vazby v Chebu bylo prý k dožádání tamního krajského soudu zařízeno teprve den před hlavním líčením a jízda drahou z Roudnice do Chebu trvala prý 14 hodin, tak že prý obžalovaný neměl vůbec možnosti připravit si obhajobu. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. Porušení předpisu prvé věty § 221 tr. ř. přicházelo by tu v úvahu jen, kdyby bylo hlavní líčení ustanoveno tak, že by, pokud by obžalovaný sám nesvolil ku zkrácení této lhůty, nebyla mezi dnem, kdy byla obsílka obžalovanému dodána, a dnem hlavního přelíčení aspoň lhůta 3 dnů. Tohoto předpokladu tu však nebylo. Nebyla-li okresním soudem v Chebu a krajským soudem tamtéž před hlavním přelíčením učiněna ona opatření, jichž se obžalovaný podle tvrzení stížností (spisy okresního soudu v Roudnici nejsou ke spisům připojeny), k vůli umožnění náležité přípravy obhajoby domáhal, nelze v tom spatřovati porušení předpisu prvé věty § 221 tr. ř., tím méně, an obžalovaný sám zažádal podáním ze dne 28. října 1927 krajskému soudu v Chebu zaslaným o okamžité ustanovení hlavního přelíčení a v tomto podání též prohlásil, že se vzdává zákonné lhůty přípravné.

Ve vývodech obírajících se výrokem rozsudku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek podle § 343 tr. zák. vytýká stížnost rozsudku, že se omezuje na zjištění, že obžalovaný, nenabýv lékařského učení a nemaje podle zákona práva léčiti jako lékař nemocné, provozoval po živnostensku lékařství a zubní lékařství, a neuvádí případy, v nichž obžalovaný provozoval lékařství a případy, v nichž provozoval zubní lékařství. Podle tvrzení stížnosti léčil obžalovaný jako lékař jen Terezii T-ovou, Bertu K-ovou, Václava S-a a Richarda L-a; ve všech ostatních případech šlo prý o provozování zubního lékařství. Svědci T-ová, K-ová a S. prohlásili prý však výslovně, že obžalovaný na nich za léčení nic nežádal; jen svědek L. prý prohlásil, že obžalovaný ho léčil za peníze.

Podle toho neprovozoval prý obžalovaný lékařství po živnostensku, nýbrž provozoval prý po živnostensku jen zubní lékařství. Má-li v těchto vývodech stížnosti býti spatřována výtka nejasnosti rozsudku, jest ji označiti za bezdůvodnou. Ustanovení § 343 tr. zák. nerozlišuje mezi neoprávněným provozováním lékařství a provozováním odborného lékařství, nýbrž mluví o provozování lékařství a hojičství. Pod pojem provozování lékařství podle § 343 tr. zák. spadá tudíž i provozování odborného lékařství, tedy i zubního lékařství. Skutková podstata přestupku podle § 343 tr. zák. je podle toho dána i, provozoval-li pachatel za předpokladů v tomto ustanovení zákona uvedených po živnostensku dílem lékařství, dílem zubní lékařství, a nezáleží na tom, provozoval-li pachatel po živnostensku lékařství a mimo to zvláště po živnostensku zubní lékařství. Provozoval-li pachatel po živnostensku zubní lékařství a léčil-li mimo to za odměnu třebas i jen jediného nemocného jako lékař, spadá i toto léčení ve spojení s případy, v nichž šlo o provozování zubního lékařství po živnostensku, pod pojem provozování lékařství po živnostensku po rozumu § 343 tr. zák. Rozsudek nemusil tudíž rozlišovati mezi případy, v nichž obžalovaný provozoval zubní lékařství, a případy, v nichž provozoval lékařství. Nezmiňuje-li se rozsudek o tom, že svědkyně T-ová a K-ová, jejichž protokoly byly při hlavním přelíčení přečteny, potvrdily, že obžalovaný nežádal výslovně odměnu za jich léčení (nýbrž že žádal peníze na opatření léku), a o tom, že svědek S., jehož protokol byl při hlavním přelíčení rovněž čten, udal, že obžalovaný žádal na něm jen peníze na opatření léků, není proto stížen vadou neúplnosti; neboť tyto skutečnosti byly podle svrchu uvedeného nerozhodnými pro posouzení otázky, dopustil-li se obžalovaný vůbec přestupku podle § 343 tr. zák., an obžalovaný, jak stížnost sama připouští, provozoval zubní lékařství po živnostensku a léčil podle svědectví Richarda L-a tohoto svědka jako lékař za peněžitou odměnu. Zmateční stížnost spatřuje vadu neúplnosti i v tom, že rozsudek nepřihlíží k tomu, že v dekretu ministerstva vnitra z července 1910, o němž se rozhodovací důvody zmiňují, jest uvedeno, že se uděluje obžalovanému povolení k provozování zubolékařského umění. I tu jde o výtka neodůvodněnou. Rozsudek vyslovuje v rozhodovacích důvodech neoprávněné pochybnosti o tom, zda bylo obžalovanému vůbec uděleno povolení v doslovu onoho dekretu, který byl obžalovaným předložen soudu jen k opisu. Neshledal-li takto nalézací soud ani prokázaným, že bylo obžalovanému uděleno povolení v dekretu uvedeném, směl pokládati skutečnost, že je v onom dekretu uvedeno, že se uděluje obžalovanému povolení k provozování zubolékařského umění, za nerozhodnou a směl ji v důsledku toho v rozsudku pominouti mlčením, to tím spíše, ano povolení v dekretu prý obsažené nemohlo obžalovaného k praxi zubolékařské v obvodu Čsl. republiky vůbec opravňovati, an nebyl ani lékařem ani hojičem, jak to § 6 čsl. zák. čís. 303/1920 sb. z. a n. předpokládá.

Zmateční stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., že tu není skutkové podstaty přestupku § 343 tr. zák. již proto, že obžalovanému bylo oním dekretem ministerstva ve Vídni z července 1910 uděleno povolení k provozování zubního lékařství. Tě-

mito vývody nedoličuje stížnost uplatňovaný hmotněprávní zmatek způsobem odpovídajícím zákonu, ježto vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Ostatně budiž v tomto směru poukázáno na to, co bylo již uvedeno k zmatečnickému důvodu čis. 5. Jestliž provozování lékařství po živnostensku podle § 343 tr. zák. dovoleno jen osobám, které mají podle zákona právo, léčiti jako lékaři nemocné, a zákon ze dne 14. dubna 1920, čis. 303 sb. z. a n., ustanovuje v § 1 mezi jiným: »Vykonávati odborně zubní lékařství a s ním spojenou umělou náhradu zubů a chrupů mohou jen lékaři, t. j. doktoři veškerého lékařství, kteří jsou oprávněni vykonávati lékařskou praxi v Čsl. republice a kteří mimo to nabyli k tomu zvláštní způsobilosti na státním ústavě pro zubní lékařství a tím práva na titul zubního lékaře.« Dále namítá stížnost, že pachatelem přestupku podle § 343 tr. zák. může býti jen osoba, jež nenabyla vůbec lékařského učení, nikoli tedy osoba, jež nenabyla sice doktorátu veškerého lékařství, avšak absolvovala přece určitá lékařská studia. S tímto názorem stížnosti nelze souhlasiti. Za nabytí »lékařského učení« po rozumu § 343 tr. zák. jest vzhledem k zákonu ze dne 17. února 1873, č. 25 ř. zák. pokládati jen nabytí doktorátu veškerého lékařství. (Pl. rozh. č. 2607 víd. úř. sb.). Podle toho spadá pod ustanovení § 343 tr. zák. za předpokladů tam uvedených i provozování lékařství osobami, jež studovaly sice lékařství, avšak nenabývaly doktorátu veškerého lékařství. Chce-li stížnost dalšími vývody v tomto směru vyjádřiti, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu po rozumu § 1 tr. zák., stačí k tomu poznamenati, že se ke skutkové podstatě přestupku podle § 343 tr. zák. nevyhledává, by pachatel jednal ve zlém úmyslu, nýbrž že tu stačí po stránce subjektivní jakékoli zaviněné jednání proti zákazu zákona. Tvrdí-li stížnost, že obžalovaný jednal bezelstně, že měl za to, že jest oprávněn provozovati zubní lékařství po živnostensku, neprovádí tím uplatňovaný hmotněprávní zmatek po zákonu, ježto vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288 odst. 2, čis. 3. tr. ř.). Ostatně jest poznamenati, že, jednal-li obžalovaný skutečně v omylu stížností tvrzeném, šlo o omyl spočívající na nesprávném výkladu ustanovení § 343 tr. zák., o omyl trestněprávní, jímž se podle § 233 tr. zák. nikdo omlouvati nemůže. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný, nenabýv lékařského učení a nemaje podle zákona práva léčiti jako lékař nemocné, provozoval lékařství a zubní lékařství po živnostensku. Tím zjišťuje rozsudek všechny náležitosti skutkové podstaty přestupku podle § 343 tr. zák. Tvrdí-li zmateční stížnost, že jednání obžalovaného nezakládá skutkovou podstatu tohoto přestupku, nýbrž tvoří nanejvýš skutkovou podstatu přestupku podle § 22 živn. ř., jde o námitku zřejmě bezdůvodnou. Neodůvodněna je posléze i námitka stížnosti, že ustanovení § 343 tr. zák. nemá, pokud jde o zubolékařsko-technickou praxi, platnosti, ježto prý nastoupil na jeho místo v tomto směru zákon o zubním lékařství a o zubní technice ze dne 14. dubna 1920, čis. 303 sb. z. a n. Tento zákon, o němž se již stala shora zmínka, nemění ve skutečnosti nic na ustanovení § 343 tr. zák.; v § 7 tohoto zákona jest výslovně uvedeno, že přestupky tohoto zákona, pokud nejsou trestné podle živno-

stenského řádu a pokud nepodléhají trestu přísnějšímu (na příklad trestu podle § 343 tr. zák.) trestají zdravotní úřady.

Odůvodněna jest zmatečná stížnost, pokud, napadajíc výrok rozsudku odsuzující obžalovaného pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. namítá, že rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný odňal klobouk, o nějž jde, z držení a bez přivolení Adolfa W-a »pro svůj užitek«. Výrazem »pro svůj užitek« v § 171 tr. zák. prohlašuje zákon t. zv. »zlodějský úmysl« za náležitost skutkové podstaty krádeže, t. j. úmysl pachatelův odejmouti věc oprávněnému trvale a bez úplaty, a to za tím účelem, by pachatel mohl s ní nakládati tak, jak smí to činiti vlastník podle svého práva vlastnického. Rozsudek obmezuje se v rozhodovacích důvodech k odsuzujícímu výroku tu v úvahu přicházejícímu na zjištění, »že obžalovaný vzal při odchodu z J-ovy chaty s sebou neoprávněným způsobem klobouk patřící profesorovi Adolfu W-ovi v ceně 100 Kč, tudíž jej odejmul«, nezjišťuje tedy, že obžalovaný učinil tak »pro svůj užitek«. Tento nedostatek zjištění podstatného znaku skutkové podstaty přestupku krádeže činí rozsudek ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro tento přestupek zmatečným podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) a 10 tr. ř., namítá stížnost, že jednání obžalovaného, jež bylo rozsudkem podřaděno pod ustanovení § 93 tr. zák., zakládá nanejvýš skutkovou podstatu přestupku podle § 314 tr. zák. Stížnosti jest přiznati v tom směru oprávnění. Stížnost namítá především, že tu není objektivní skutkové podstaty zločinu podle § 93 tr. zák., protože prý Karel P., Jan H., Emanuel S. a Vincenc G., jež obžalovaný podle rozsudku na policejní strážnici v H. věznil, mohli snadno okna policejní strážnice otevřít a strážnici okny opustit, jakž prý plyne již z toho, že skutečně tak učinili; namítá tedy s hlediska § 93 tr. zák. nedostatek překážky těmto osobám činěné. Šlo prý jen o věcnou překážku výkonu služby veřejných orgánů, stíhání prchajícího obviněného kladenou, která vůbec nezakládá trestnost. Než tato výtku mohla by přijíti v úvahu jen, kdyby šlo o stíhání obžalovaného pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. S hlediska zločinu veřejného násilí podle § 93 tr. zák., pro nějž obžalovaný jediné byl odsouzen, jest jen zkoumat, zda tvrzená »věcná« překážka byla takového rázu a takové intensity, jak § 93 tr. zák. předpokládá. Jest sice pravda, že, jakmile nejde o dokonalé věznění, — o čemž tu vzhledem k tomu, že se okna dala otevřít a že ony čtyry osoby ihned z okna vykočily, není řeči — nýbrž o jinaké omezování svobody, překážka ve smyslu § 93 tr. zák. někomu v užívání svobody činěná, nemusí býti ani nepřekonatelná, ani takového rázu, že je k jejímu odstranění třeba vynaložení násilí. Avšak nestačí pouhé stížení nebo znesnadňování volného pohybu rázu tak nepatrného, že by překážka mohla býti kýmkoli beze všeho přemožena. Rozsudek nezjišťuje konkrétní poměry s tohoto hlediska směrodatné. Nezjišťuje, jak vysoko bylo okno, z něhož ony osoby vyskočily, a jaká byla půda pod oknem, nezjišťuje, bylo-li vyskočení z okna pro každého snadno a bez námahy možným, či vyžadovalo-li zvláštní obratnost nebo vydání se nějakému nebezpečí. Bez zjištění těchto poměrů nelze však otázku, jde-li tu o překážku

ve smyslu § 93 tr. zák. postačující, řešiti a, učinil-li tak soud první stolice odsuzujícím výrokem, jeví se v tomto bodě zmatečným, aniž třeba obírat se ještě vývody zmateční stížnosti, jimiž napadá tento rozsudkový výrok i po stránce subjektivní.

Čís. 3687.

Pokud jde o podvod, dával-li provisiční agent živnostníkům k podpisu objednáací lístky znějící na větší množství zboží, než bylo objednáno, jehož však objednatelé ve svých živnostech mohli upotřebiti.

Vědomé (i úmyslné) uvedení v omyl nebo takové využití omylu druhé strany nemusí nésti s sebou nutně i poškození druhé strany; třebaž došlo k omylu lstivým jednáním nebo předstíráním pachatelovým, tvoří skutkovou podstatu podvodu jen, bylo-li lstivé uvedení v omyl nebo takové využití omylu současně vedeno přímým pachatelovým úmyslem způsobiti někomu škodu.

Bez této náležitosti skutkové podstaty zůstaveno jest posouzení účinků, jež má podle zákona vzbuzení nebo využití omylu při právní jednání, předpisům práva občanského, při smlouvách předpisu § 871 obč. zák.

Při zkoumání poškozovacího úmyslu, čelícího ke způsobení škody, shledávané v nákladu nikoliv nevhodném, nýbrž jen pro majetkové cíle objednatelů neužitečném, jest uvažovati i o tom, zda si pachatel podle okolností, za nichž k objednávkám došlo, musil uvědomiti, že náklad větší objednávkou objednatelům způsobený jest k jejich škodě.

Podvod nezakládá samo o sobě již pouhé využití omylu jiné osoby, i když se stalo v úmyslu poškozovacím, nýbrž vyžaduje se lstivý způsob tohoto využití.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Zm I 394/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 23. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upříti oprávnění, pokud důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká nutnost zjištění pro skutkovou podstatu podvodu pachatelův úmysl způsobiti škodu, neboť skutečně není tento úmysl v napadeném rozsudku zjištěn a skutková podstata zločinu podvodu není tím splněna. Nálezací soud v úvaze o podvodném úmyslu obžalovaného má jej sice za daný, to však jednak z důvodu, který je pro jeho zjištění nezávažný, shledávaje jej ve snaze po docílení osobního zisku obžalovaného zajištěním si větší provise z uzavření obchodu co největšího; jednak vidí jej v tom, že si obžalo-